

Adalékok Jungerth Mihály pályaképéhez

2014-ben és azóta is számos konferencia, műsorsorozat, emlékülés, kiadvány emlékezett meg a hazánk történetében példátlan veszteséget okozott első világháború kitörésének századik évfordulójáról.

Mint ismeretes, a szovjet légerekből jó néhány magyar hadifogolynak sikerült átszöknie Finnországba, ahonnan finn segítséggel tudtak hazatérni. Magyarországot a hivatalos hadifogoly tárgyalásokon Jungerth Mihály diplomata képviselte, missziójának köszönhetően 1922 augusztusáig mintegy nyolcvanezer fő érkezett vissza.¹ A megállapodások jegyében folytatott, de igencsak elhúzódó ügyintézés és az embert próbáló körülmények miatt azonban sokan jó szerencsájukban bízva indultak neki a határnak, elsősorban a Karjalai-földszoroson és északon, a finn Lappföldön kísérelték meg az átjutást finn területre. Az előbbi magyarázata a Petrográd közeli légerek földrajzi elhelyezkedése, az utóbbi indoka a ritkán lakott, így kevésbé szem előtt lévő vidék és az a tény, hogy a murmanszki vasútvonal építésére mások mellett osztrák és magyar hadifoglyokat vezényeltek ki.²

A szerencsés véletlennek és a családnak köszönhetően kerül most nyilvánosságra néhány olyan, közel száz éves, személyes dokumentum, melyek eredeti birtokosa egy ilyen finn területre átszökött magyar hadifogoly katona volt. Így kapcsolódik az „oral history” első baltikumi-finnországi követünk személyéhez.³

Jungerth Mihály személyes sorsa igen kalandos fordulatokban bővelkedett. Az egykori hadifogoly mentő 1944-ben maga is fogságba esett, jó egy évi bajorországi távollét után térhetett haza. A rá vonatkozó források, adatok innentől töredékesek, főleg más ügyekkel (pl. vezető politikusok pereiben tanúmeghallgatások) hozhatók kapcsolatba. Az állambiztonsági iratok kutathatóvá válása kínál új lehetőséget személyével kapcsolatban eddig nem kiaknázott levéltári adatok gyűjtéséhez.

¹ Egey Emese 2010. A két világháború közötti magyar-finn-észti kapcsolatok. *Specimina Fennica* XV. Savariae, 105.

² Baja B. – Lukinich F. – Pilch J. – Zilahy L. (szerk): *Hadifogoly magyarok története II. Az oroszországi hadifogság és a magyar hadifoglyok hazaszállításának története*. Budapest: Athenaeum [d.n.] 185.

³ Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára K73 1921-216. Helsinki, 1921.V.7.